

ПСИХОЛОГІЧНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ МОВИ

Фадєєва А. П., Кулібаба М. О. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*)

Забезпечення академічної мобільності студентів є найважливішою метою і напрямом розвитку сучасної вищої освіти. Відмінністю вітчизняної системи освіти від більшості зарубіжних є можливість почати навчання без знання української мови. Тому в багатьох вузах існують підготовчі факультети, на яких іноземні студенти вивчають українську мову та основи майбутньої спеціальності.

На кафедрі Мовної підготовки ЦПС ОДАБА накопичений величезний досвід вивчення мови іноземними студентами:

- навчання проводиться переважно в інтернаціональних групах, щоб студенти спілкувалися один з одним українською мовою;
- використовується велика кількість підручників і методичних розробок для студентів з різних регіонів;
- велика увага приділяється формуванню соціокультурної та лінгвокультурної компетентності - студенти вивчають не тільки мову, але й культуру, історію, традиції України, розповідають один одному на заняттях про свою країну;
- здійснюється спеціально організована виховна робота (екскурсії, концерти).

Українська мова є досить складною для вивчення, при цьому учні з різних країн і регіонів можуть стикатися як із загальними, так і зі специфічними проблемами, оскільки труднощі вивчення іноземної мови пов'язані перш за все з особливостями рідної мови. Викладачами виявлено основні лінгвістичні та психологічні труднощі вивчення нової для них мови, які найбільш характерні для студентів з різних країн.

Викладачі кафедри за багато років викладання оцінили, наскільки легко й успішно студенти з різних регіонів освоюють основні аспекти мови (говоріння, аудіювання, письмо, читання); наскільки активно і вільно вони використовують українську мову в комунікації на заняттях і поза заняттями. Також викладачі врахували типові психологічні особливості іноземних студентів (темперамент, характер, здібності, міжособистісні відносини та ін.), які допомагають або заважають їм в освоєнні мови.

Існує велика різниця у підході викладача до процесу навчання мови зі студентами з різних країн. Наприклад, арабські студенти швидко починають говорити, дуже добре освоюють фонетику, не бояться граматичних помилок.

Зате їм важко дається графіка, тому пишуть вони мало, але добре читають і розуміють прочитане. Студенти з арабських країн опановують мову дуже швидко, відрізняються хорошою комунікативною компетентністю і мовною інтуїцією. Вони активно використовують українську мову на заняттях і поза заняттями, легко використовують новий для них матеріал, але їм заважає завищена самооцінка і імпульсивність.

Студенти з Китаю та В'єтнаму мають більші проблеми з фонетикою, граматику, лексику. Вони соромляться своїх помилок, погано розуміють мову на слух, але легко освоюють графіку, у них прекрасний акуратний почерк, читають механічно з фонетичними помилками. Освоєнню мови заважає їхня замкнутість. Важко встановлюють контакти з одногрупниками, не виявляють ініціативу в процесі навчання, вони очікують запитань та вказівок від викладача. Зате всі труднощі вивчення мови вони компенсують старанністю і працьовитістю за наявності мотивації до навчання.

У студентів з Латинської Америки (Еквадор, Перу) у вимові виникають проблеми з шиплячими звуками. Вони добре засвоюють граматику, розуміють мову на слух, у зв'язку з високим освітнім рівнем підготовки батьківщині. У них є складнощі з написанням деяких букв, які відрізняються в українському та латинському алфавіті. Вони мають хороші здібності до вивчення мови, але лінуються, на заняттях схоплюють матеріал швидко, але поверхнево, пропускають заняття. Їхня товариськість, відсутність бар'єрів у спілкуванні допомагають їм в засвоєнні мови. Вони дуже люблять брати участь у громадському житті академії (концерти та ін.)

Студенти з країн Африки (Нігерія, Конго, Гвінея, Камерун) добре засвоюють фонетику, але завдання з граматики їм даються гірше. Багатьом студентам допомагає знання мови-посередника (англійської, французької, португальської). Досить легко сприймається матеріал на слух, написання букв, вираження своїх думок. Розумінню текстів за фахом заважає невисокий рівень освіти, отриманий на батьківщині, але їх старанність дає стабільні результати у вивченні мови. Їм характерна доброзичливість в спілкуванні, старанність у навчанні.

Викладачі кафедри мовної підготовки ЦПС ОДАБА постійно відслідковують психологічні моменти, пов'язані зі спілкуванням з одногрупниками та викладачем під час навчання та позаурочно.

Такі комунікативні та психологічні особливості студентів з різних країн і континентів необхідно враховувати при методичних розробках до занять з мови і у виховному процесі в багатонаціональних вузах.